

předpisu dávky do předepsání reasumačních doplatků dojde ke změně práva vlastnického. Zákon ze dne 5. května 1908, čís. 32 z. zák. pro Čechy mluví prostě o »vlastníku«, vzorná pravidla pak o »majiteli (trvalém uživateli) domu« a nikoliv o osobě, která byla vlastníkem nebo majitelem nebo trvalým uživatelem domu v době, za kterou se dávka dodatečně vyměřuje. Třeba poukázati též s jedné strany na obtíže, které by vzešly obci, kdyby měla předpisy dávek doručovati bývalým vlastníkům nemovitostí, kteří po případě již přesídlili do ciziny a nemají zájmu na tom, by si v tuzemsku ustanovili zástupce anebo správce domu, a kdyby měla dobývati na těchto osobách dávky a pokuty jim uložené, s druhé strany na tíži břemena, kdyby ten, kdo zcizí dům, měl vybrati dávky od nájemníků v cizím domě a zejména aby, nemaje po případě již vztahů k místu, kde kdysi býval jeho majetek, se měl v tomto místě postarati o to, by mohl o dodatečném vyměření dávek vyrozuměti všechny nájemníky v předepsané krátké třídenní lhůtě ode dne, kdy mu byl doručen předpis dávek, a býti osobám dávkami těmito povinným práv ze škody vzešlé jim tím, že je řádně v řečené lhůtě nevyrozuměl; podotýká se, že těmito osobám běží lhůta k odvolání z platebního rozkazu, který se jim individuálně nedoručuje, ode dne, kdy prošla lhůta pro jich vyrozumění a nikoliv ode dne, kdy byly o vyměření dávky majitelem domu vyrozuměny. Z toho všeho plyne, že výběrčím dávek a ručitelem za správné jich zaplacení jest pouze ten, kdo jest majitelem domu v době doručení toho kterého platebního rozkazu. Žalobkyně, zapravivše dávky vyměřené dodatečným výměrem úřadovny hlavního města Prahy v Nuslích ze dne 26. června 1926, kterýžto výměr byl jim doručen jako osobám, které tehdy byly vlastníky domu, splnily jen svou povinnost, která proti nim jako dočasným majitelům domu vznikla teprve doručením dodatečného předpisu dávek, a nemohou ani podle § 1041 nebo 1042 obč. zák. ani na základě IV. odstavce kupní smlouvy ze dne 2. října 1925 domáhati se na žalovaných náhrady platů na základě této jejich osobní povinnosti vykonaných.

Čís. 8123.

Byl-li erár odsouzen k náhradě z automobilového úrazu, jež přivodil řidič vojenského automobilu, jest oprávněn domáhati se na řidiči náhrady za všeobecných podmínek nároku na náhradu škody. Otázka spoluzavinění poškozeného nepřichází tu v úvahu. Promlčení (§ 1489 obč. zák.) nároku eráru proti řidiči počíná tu doručením rozsudku, z něhož nabyt erár bezpečně vědomosti o výši škody.

(Rozh. ze dne 8. června 1928, Rv I 1621/27.)

Karel S. byl přejat vojenským automobilem, řízeným Václavem S-em. Karel S. vedl pak spor proti československému eráru o náhradu škody, jež vysoudil pravoplatně rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 19. prosince 1923. Žalobou, o níž tu jde, domáhal se československý erár na

Václavu S-ovi zaplacení peníze, jež byl v onom sporu uznán povinným zaplatiti Karlu S-ovi. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Žalobce neodvozuje svůj nárok na náhradu škody proti žalovanému z ustanovení zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák., třebaže automobilový úraz, způsobený nezl. Karlu S-ovi dne 4. května 1926, jest jeho podkladem, nýbrž z té okolnosti, že žalovaný při svém služebním výkonu, když jako vojín čsl. autokolony řídil vojenský automobil, porušil služební povinnosti podle § 1 zákona ze dne 6. června 1887, čís. 72 ř. zák. Protože jde o náhradu jiné škody, než v § 2 cit. zák. uvedené a žalovaný podal proti náhradnímu nálezu vojenského úřadu odpor, což mělo za následek odkázání nároku na pořad práva, nutno zkoumati všechny zákonné předpoklady náhrady škody podle třicáté hlavy občanského zákoníka. Nejde tu o postižní nárok podle § 1302 poslední věta a § 896 obč. zák., neboť k náhradě škody z automobilového úrazu nebyl odsouzen nyní žalovaný řidič vojenského automobilu, který podle § 1 (2) zákona ze dne 9. srpna 1908, čís. 162 ř. zák. ve smyslu tohoto zákona ani žalován býti nemohl, nýbrž byl odsouzen jen nyní žalující stát jako vlastník automobilu, protože se mu nepodařilo dokázati žádný z vyvíňovacích důvodů § 2 cit. zák. Byl tedy odsouzen na základě ručení za výsledek, třebaže sám svými representanty úraz nezavinil. Nejde o solidární závazek k náhradě škody několika dlužníků, nýbrž o ručení jediného dlužníka. Zavínili-li však úraz řidič automobilu a způsobil tím v důsledku řečeného zákona vlastníku automobilu škodu, platí o její náhradě všeobecné předpisy. V tomto případě jsou splněny všechny zákonné předpoklady závazku k náhradě škody z nedovoleného činu. Čin o sobě bezprávný záleží v tom, že žalovaný přejel automobilem 8letého Karla S-a a způsobil mu těžké ublížení na těle. Majetková škoda žalobcova záleží v tom, že byl jako majitel automobilu k náhradě škody podle § 1 aut. zák. a § 1325 obč. zák. odsouzen a ji dal. Příčinná souvislost mezi bezprávným činem žalovaného a škodou žalobcovou jest patrna. Nejde sice o bezprostřední příčinnou souvislost, neboť činem samotným nebyla ještě žalobci způsobena škoda, ale jde o souvislost prostředecnou, neboť bezprávný čin žalovaného měl za následek žalobu proti žalobci, která vedla k odsouzení. Bezprávný čin byl prvním článkem v řetězu příčin, které vedly k žalobcově škodě. Subjektivní vinu škůdcovu správně nižší soudy vyvodily ze zjištěných skutečností a závěr ten není ani dovolatelem napadán; řidič vojenského automobilu musí zachovávatí tutéž opatrnost, jako civilní řidič motorového vozidla podle §§ 1297 a 1299 obč. zák. Otázka viny nebo spoluviny chlapce na úrazu — kterou dovoatel rozvíjí — jest bez významu, ano tu nejde o škodu chlapcovu z úrazu, nýbrž o škodu státu ze zavinění žalovaného a an se žalovaný ani nepokusil — a podle povahy věci sotva pokusiti mohl — o důkaz, že žalobce

má sám vinu na svém poškození (§ 1304 obč. zák.). Nižší soudy řešily také správně otázku žalovaným namítaného promlčení žaloby. Při řešení otázky oprávněnosti žalobního nároku jest postupovati, jak již řečeno, podle ustanovení obč. zákoníka hlavy 30. Jest proto i otázku promlčení řešiti podle § 1489 obč. zák. Podle ustálené praxe nejvyššího soudu (rozh. čís. 2607, 3082, 3278, 4389 a 5409 sb. n. s.) počíná promlčení podle tohoto ustanovení zákona dobou, kdy se škoda a osoba toho, kdo jest náhradou povinen, staly poškozenému známými, při čemž vědomost poškozeného musí býti úplná a taková, jak jest potřebí k podání žaloby. V tomto případě utrpěl žalobce škodu nikoliv již škodlivou událostí, úrazem nezl. Karla S-a, nýbrž teprve, když ho tento nezletilec učinil zodpovědným za škodu a když rozsudkem nejvyššího soudu ze dne 19. prosince 1925 byl žalobce odsouzen. O skutečnosti, že nějakou škodu utrpí, zvěděl sice erár již z rozsudku prvního soudu, proti němuž nepodal odvolání, ale o výši škody zvěděl teprve z rozsudku nejvyššího soudu. Teprve z tohoto rozhodnutí soudního nabyt žalobce bezpečně vědomosti o výši škody a mohl podati žalobu na žalovaného. Dřívější žaloba by byla musila býti buď zamítnuta pro předčasnost aneb bývalo by musilo býti řízení o ní přerušeno až do rozhodnutí sporu mezi nezletilcem a nynějším žalobcem, neboť spor tento byl předurčujícím pro otázku, zda erár (žalobce) utrpěl škodu a v jaké výši. Počíná tudíž tříletá promlčecí lhůta teprve doručením tohoto rozsudku, tudíž dnem 21. března 1924. Byla-li podána žaloba dne 3. října 1924, byla podána včas. Vzhledem k tomu jest i bezvýznamnou nejen námitka žalovaného, že žalobce měl, chtěje si zachovati své právo a předejiti promlčení, podati žalobu určovací podle § 228 c. ř. s., nýbrž i dovolávání se rozhodnutí nejvyššího soudu čís. 658 a 1930 sb. n. s. Promlčení podle § 6 aut. zák. nemůže se žalovaný rovněž dovolávati, ježto předpisu toho nelze, jak už správně vytkl odvolací soud, v souzeném případě použiti. Z téhož důvodu snaží se žalovaný také marně, jak správně seznal odvolací soud, odvoditi své vyvinění z povinnosti nahraditi škodu z ustanovení § 1 (2) aut. zák. Neboť nejde, jak už bylo s počátku zdůrazněno, o náhradu škody způsobené automobilovým úrazem osobě třetí, nýbrž o náhradu škody způsobené zaviněním žalovaného eráru tím, že si žalovaný řídě auto počínal ve službě tak, že porušil normy všeobecně závazného právního řádu (§§ 1295, 1297, 1299 obč. zák.).

Čís. 8124.

Ochrana nájemců podle zákona ze dne 26. března 1925, čís. 48 sb. z. a n.

Ani při nájemních smlouvách, na které se nevztahují předpisy §§ 8 až 12 zák. o nájemném, nemůže pronajímatel po uplynutí původně smlouvené nájemní doby jednostranně zvyšovati činži.

(Rozh. ze dne 8. června 1928, Rv I 1629/27.)